

Maria Larsson

Miljöstrateg med fokus på risker och möjligheter kring ett klimat i förändring

Jag brinner för att skapa samhällen och organisationer som bidrar till ekologisk hållbarhet och livskvalitet. För att nå dit behövs tydliga visioner, delaktighet, bra dialoger och effektiva arbetssätt. Ekonomiska och materiella resurser är medel på vägen som ska förvaltas och utvecklas så att vi inte skjuter över skulder på framtiden.

Jag kan bidra till en hållbar utveckling genom att kombinera mina miljökunskaper med min kompetens inom processledning, pedagogik och ledarskap. På miljösidan har jag specialkompetens främst inom klimat, avfall och konsumtion. En av mina styrkor är mitt stora kontaktnät, med stora möjligheter till samarbeten och kunskapsutbyte.

Under många år har jag engagerat mig i både verksamhetsutveckling och miljöfrågor. Genom att skapa förändrings- och dialogprocesser och stärka ledarskapet kan man både utveckla verksamheten och hitta sätt att minska miljöpåverkan.

Att se människor skapa ny kunskap och utvecklas tillsammans är något av det roligaste jag vet. Det kan vara kunskap om den egna organisationen, där var och en sitter på sin pusselbit, men ingen har helheten. Det kan också vara kunskap om en gemensam samhällsfråga, där människor från olika organisationer behöver mötas för att formulera mål och hitta lösningar. Allra roligast är att se tankar och ord bli till handling.

Jag presenterar mina referenser uppdelat på *Utredningar, Processledning och pedagogik* samt *Moderatorsuppdrag*

Jag åtar mig större och mindre utredningar, mer eller mindre komplexa. I uppdrag som kräver flera olika kompetenser samverkar jag med andra konsulter som kompletterar min egen kompetens.

Klimatfrågan engagerar mig mycket – dess allvarlighet, komplexitet och krav på samverkan triggar min nyfikenhet. Den väcker lust att förändra och utforska risker och möjligheter. Intimt kopplat till klimatfrågan är samhällsutveckling i stort, där frågor om miljö, ekonomi och social hållbarhet måste gå hand i hand. Konsumtions- och livsstilsfrågor är väl så viktiga som tekniska lösningar.

Konsultuppdrag

Avfallsförebyggande arbetet – presentation av goda exempel i Sveriges kommuner (2019), Länsstyrelsen i Jönköpings län. Uppdraget omfattade att göra en sammanställning av några goda exempel som olika kommuner har genomfört för att minska sitt eget avfall, undantaget matsvinn. Även en del insatser för att få medborgarna att minska sitt avfall lyftes fram. Materialet presenteras på länsstyrelsens hemsida.

Övergripande miljöstöd, klimatexpert (2016-2019), Trafikverket, ramavtal. Uppdraget innebär att vara expertstöd för implementering och uppföljning av klimat- och energieffektiviseringskrav i Trafikverkets investeringsprocess. Jag arbetar bland annat med att stödja projekt och specialister, konsulter och entreprenörer i att göra klimatkalkyler och ta fram förslag till klimatåtgärder.

Elbilsaktiviteter i Danmark (2018), Region Skåne. Projektledning för planering och genomförande av events och seminarium i syfte att få fler att köpa elbilar i Danmark. Uppdraget genomfördes tillsammans med två danska underkonsulter och var en del av EU-projektet GREAT.

Förstudie Mätning av matsvinn (2018), Avfall Sverige. Jag undersökte förutsättningarna för att ta fram eller anpassa enkel mätutrustning för matsvinn, kopplat till ett dataprogram som registrerar och sammanställer resultatet. Rapporten blev en sammanställning av vilka mätverktyg som finns och några erfarenheter av att använda dem.

Stöd för förebyggande i Klimatklivet (2018), Avfall Sverige. För att underlätta för kommuner att söka bidrag från Klimatklivet för att minska avfall togs en vägledning fram. Vägledningen innehåller bland annat inspiration till hur man kan arbeta och schabloner för klimatpåverkan från olika avfallsslag.

Klimatkrav i upphandling (2016), Trafikverket. Trafikverket arbetar strategiskt för att minska klimatpåverkan från byggnation, drift och underhåll av infrastruktur. Det finns riktlinjer för hur klimatpåverkan ska beräknas och för hur klimatkrav ska ställas i upphandlingar av konsulter och entreprenörer. Mitt uppdrag var att utifrån riktlinjerna uppdatera de mallar som används i upphandlingar av konsulter.

Förebyggande av avfall, test och utveckling av metod (2016-2017), Avfall Sverige. Den metod för att förebygga avfall som jag tidigare tagit fram åt Avfall Sverige testades och utvecklades i samverkan med Ystads kommun, Helsingborgs stad och Gästrike återvinnare. Syftet var att utveckla metoden, synliggöra framgångsfaktorer och fallgropar samt skapa goda exempel på förebyggande av avfall.

Beräkning av konsumtionens klimatpåverkan (2015), Västerås stad. Uppdraget innebar att ge kommunen en bild av olika metoder för att beräkna konsumtionens klimatpåverkan. En sammanställning och beskrivning av metoder gjordes, med resonemang om deras för- och nackdelar utifrån beräkningarnas syften.

Ekologiskt fotavtryck och livskvalitetsprogram (2015), Helsingborgs stad. Kommunen håller på att ta fram ett livskvalitetsprogram som samlar mål inom miljö- och folkhälsoområdet. Jag stöttade projektgruppen med projekt- och processledning kring uppföljning och nyckeltal. Parallellt med det tog jag fram ett ekologiskt fotavtryck för kommunen, med scenarier för framtiden.

Riktlinjer för minskad miljöpåverkan från mat (2015), Region Skåne. Region Skåne har länge arbetat med att öka andelen ekologisk mat. För att stimulera det arbetet och också väga in andra miljöaspekter, som till exempel matsvinn och klimatpåverkan, togs förslag på nya mål fram samt strategier för att nå målen.

Metodbeskrivning för förebyggande av avfall (2015), Avfall Sverige. En metodbeskrivning för att förebygga avfall togs fram, med utgångspunkt från tidigare projekt. Huvudmålgruppen var kommunal verksamhet. Metoden beskriver ett processinriktat arbetssätt, som gör att arbetet med att förebygga avfall blir väl integrerat med övrig verksamhetsutveckling.

Översvämningsrisker på Öland (2015), Länsstyrelsen i Kalmar län. Uppdraget syftade till att identifiera översvämningsrisker på Öland och beskriva konsekvenser för dricksvattenförsörjning, människors hälsa, ekonomiska värden och miljö. Vi tog också fram förslag på lokala dricksvattenplaner och åtgärdsförslag för att minska näringsläckage från lantbruk.

Klimatanpassningsplan för Kristianstad kommun (2014-2015). Arbetet omfattade att i samarbete med en arbetsgrupp på kommunen ta fram en klimatanpassningsplan, med utgångspunkt från den tidigare klimatstrategin. Till planen gjordes en åtgärdsbilaga.

Förebyggande av byggavfall (2015), Skanska. I två byggprojekt i Norra Djurgårdsstaden i Stockholm har Skanska krav från beställaren på max 20 kg avfall per BTA. Skanska vill i samband med det hitta sätt att förebygga byggavfallet i de aktuella projekten, samtidigt som de arbetar med ett långsiktigt lärande för att förebygga avfall. Uppdraget innebar att stödja det arbetet.

Robust skogsbruk (2015), länsstyrelsen i Kalmar län. Ett flertal aktörer i länet ville dra igång ett större projekt för att få till stånd klimatanpassning i praktiken inom skogsnäringen. Uppdraget innebar att samordna aktörerna och göra en projektbeskrivning.

Klimatsmart upphandling (2014), Kristianstad kommun. Kommunen ville minska sin klimatpåverkan från inköp och hade arbetat i ett projekt för att hitta vägar för att åstadkomma det. Uppdraget innebar att knyta ihop trådarna och sammanställa en slutrapport för projektet.

Styrmedelsanalys för God bebyggd miljö (2014), Boverket. Uppdraget gick ut på att göra en kvalitativ analys av huruvida de styrmedel som finns är tillräckliga för att miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö ska uppnås, enligt de 10 preciseringar som finns. Analysen utgjorde ett underlag för Boverkets arbete med en strategi för och en utvärdering av God bebyggd miljö.

A changing climate for business (2013-2014), Krinova Incubator and Sciencepark. Projektet syftade till att ta fram en metod för näringslivet att arbeta med risker och möjligheter kring ett förändrat klimat. Det genomfördes i nära samarbete med forskning (Mistra SWECIA och SEI) och företag, med areella näringar som pilotstudie.

Framtidsstudie för Gröna näringar i Kalmar län – energi och klimat (2013-2014). Regionförbundet i Kalmar län. Studien utgjorde en av fyra delstudier för att beskriva utvecklingsmöjligheter och hot för skogsbruk, lantbruk, trädgårdsnäring och fiskerinäring. Arbetet omfattade affärsmöjligheter kring minskad klimatpåverkan, minskad klimatpåverkan i den egna verksamheten samt anpassning till ett förändrat klimat.

Klimatförändringar i Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län (2014, 2013-2014 respektive 2012-2013), uppdrag för respektive länsstyrelse. Genom att kombinera faktaunderlag med en dialogbaserad metod beskrevs konsekvenser av klimatförändringarna för kommunerna i de tre länen. För varje kommun hölls en workshop för att diskutera vilka risker och möjligheter ett varmare och blötare klimat kan medföra. Arbetet resulterade i en rapport per kommun plus tre länsrapporter, som utgör underlag för kommunernas och länsstyrelsernas fortsatta arbete kring klimatanpassning.

Klimatberäkningar för Ostlänken (2013), Trafikverket. I samband med en kompletterande utredning för järnvägsprojektet Ostlänken gjordes en bilaga om klimat och energi, med beräkning av klimatpåverkan från olika alternativa sträckningar. Beräkningarna av klimatpåverkan och energianvändning från byggnation, underhåll och drift utgick ifrån Trafikverkets klimatkalkyl version 1.0.

Kommunikationsstrategi om förebyggande av avfall (2012), Karlskrona kommun. En kommunikationsstrategi togs fram i syfte att minska avfallsmängderna i kommunen. Kommunikationen riktade sig till boende och företag i Karlskrona kommun, med fokus på mat och textil. Projektet var en del i EU-projektet PreWaste.

Klimatanpassning (2012), Lunds kommun. Sammanställa och granska inkomna klimatanpassningsplaner från kommunens förvaltningar, och visa på vad som behöver kompletteras för att kommunen ska ha en heltäckande plan för klimatanpassning.

Energieffektivisering i väg- och järnvägsprojekt (2012), Trafikverket. Uppdraget bestod i att ta fram en handlingsplan för hur Trafikverket kan arbeta med att energieffektivisera väg- och järnvägsprojekt. Vi tittade på möjligheter i såväl planering och projektering som utförande.

Från produktvalsprocessen till avfall (2010-2012), ett utvecklingsprojekt i samarbete mellan Region Skåne och Tyréns AB. Projektet syftade till att ta fram metoder för att minska avfallsmängderna. Utgångspunkten var att man bör titta på materialets flöde genom verksamheten för att hitta förbättringsmöjligheter. Viktiga aspekter var upphandling och kommunikation.

Underlag för klimatstrategi (2011-2012), Region Skåne. Region Skåne har tagit fram ett övergripande klimatmål för 2020. Klimatstrategin ska visa hur man kommer dit. Som underlag fanns delrapporter från olika verksamheter.

Verktyg för klimatanpassning, FoU (2009-2012), Sven Tyréns stiftelse

Jag ansvarade för att i samarbete med forskningsprogrammet Climatools ta fram verktyg för att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Fokus var på samhällsbyggnad och strategisk klimatanpassning genom risk- och möjlighetshandling.

Indikatorer för byggd miljö (2010), Boverket. Uppdraget innefattade att vidareutveckla tretton områden för uppföljning av den byggda miljön, visa på vilka befintliga indikatorer som skulle kunna användas

och ge förslag på nya indikatorer att utveckla. De tretton områdena spände över ett väldigt brett område, från Bebyggelsens sammansättning till Transporter och Resurshandling.

Strategiskt program för Skånes klimatarbete (2008-2009), Region Skåne, Klimatberedningen. Kartlägga skånska förhållanden och problem ur ett klimatperspektiv samt föreslå konkreta åtgärder för att möta effekterna från olika framtidsscenarioer. Uppdraget innefattade en hel del dialogmöten med olika samhällsaktörer.

Processledning och pedagogik

Att leda olika dialog- och förändringsprocesser har kommit att bli ett av mina starkaste verktyg i mitt arbete som konsult. Det har främst handlat om att skapa situationer av gemensamt lärande för att kunna förstå situationen eller organisationen och utifrån det göra prioriteringar och sätta upp mål. Mest har det handlat om frågor kopplat till klimat, samhällsbyggande, konsumtion eller avfall, men också om hur den egna verksamheten kan utvecklas och bli framgångsrik.

Att få människor att ta till sig miljöproblemen och ändå se möjligheter och tro på en framtid med hög livskvalitet är en pedagogisk utmaning. I mina uppdrag kan det handla både om skriftlig och muntlig pedagogik.

Många gånger är processledning och pedagogik en del av ett utredningsuppdrag. Då är jag både miljöspecialisten, pedagogen och förändringsledaren som ska hjälpa till att få saker att hända.

Andra gånger är uppdraget mer renodlad processledning eller pedagogik. Exempel på det presenteras nedan.

Konsultuppdrag

Processledare för Cirkulär ekonomi i Kronoberg och Kalmar län (2019), Region Kronoberg. Aktiviteterna inom projektet ska bidra till kunskap och inspiration kring cirkulär ekonomi samt ge verksamhetsstöd och verktyg till företag och offentliga organisationer. Det ska också skapa forum för samverkan mellan aktörer som på ett eller annat sätt arbetar med cirkulär ekonomi eller vill utvecklas i den riktningen.

Utbildning för förebyggandecoach (2017 och 2018), Avfall Sverige. Tillsammans med Avfall Sverige tog jag fram och genomförde en tvådagars utbildning för att kunna coacha verksamheter i att förebygga avfall. Utbildningen vände sig framför allt till kommunal verksamhet men även några företag deltog. Kursen har hittills genomförts två gånger.

Översta steget (2017-2018), Hållbar Utveckling Skåne. Fyra skånska kommuner coachas i att minska sitt avfall, med utgångspunkt från Avfall Sveriges metod för att förebygga avfall. Deltagarna får lära sig metoden och får stöd i att använda den på någon kommunal verksamhet. Kommunerna har valt att fokusera på matsvinn och IT-avfall.

Fördjupad miljöutbildning, konsumtion och förebyggande av avfall (2018), Kristianstad Österlen Airport. En fortsättning på tidigare grundläggande miljöutbildning, med fördjupning om konsumtion och förebyggande av avfall.

Seminarieserie om förebyggande av avfall (2017-2018), Avfall Sverige. Avfall Sverige har i samarbete med fem olika länsstyrelser bjudit in kommuner i syfte att få fler att arbeta med att förebygga avfall. Föreläsningar har varvats med reflektion och diskussion. Jag har planerat och genomfört seminarierna tillsammans med Avfall Sveriges rådgivare för förebyggande.

Föreläsning och prova-på-workshop om förebyggande av avfall (2016), HUT Skåne. På HUT Skånes konferens om cirkulär ekonomi hölls ett antal workshops. En av dem handlade om Avfall Sveriges metod för att förebygga avfall. Jag berättade om metoden och deltagarna fick prova ett av de kreativa momenten – varför uppstår avfall?

Grundläggande miljöutbildning (2015), Kristianstad Österlen Airport och Åhus hamn. Tre utbildningstillfällen genomfördes med anställda på flygplatsen och hamnen. Syftet var att ge alla grundläggande kunskaper om vilka miljöutmaningarna är, vad som krävs för att nå en hållbar utveckling samt vad de själva kan göra på sina arbetsplatser.

Workshop om förebyggande av avfall (2014), Region Skåne. Region Skåne har som mål att minska mängden avfall. Alla förvaltningar ska ta fram handlingsplaner för det. Uppdraget syftade till att hjälpa förvaltningarna igång med att göra handlingsplaner. Under en halvdags workshop fick deltagarna konkreta tips, inspiration och möjlighet att diskutera vad som är viktigt att ta tag i.

Grundläggande miljöutbildning (2014), Mildef. En dags grundläggande

miljöutbildning genomfördes för att öka kunskap och engagemang inom Mildef. Utbildningen innehöll såväl teori som praktiska övningar kring miljö och den egna miljöpåverkan.

Workshop om energieffektivisering (2012), Trafikverket. I vägprojektet Västra Länken i Umeå ville man arbeta aktivt med att hitta sätt att minska energiförbrukningen och därmed klimatpåverkan. Uppdraget innebar att planera och genomföra en workshop med projektledning, konsulter, entreprenörer och kommunrepresentanter, för att skapa ett gemensamt lärande och hitta förbättringsmöjligheter. Viktigt var att hitta sätt att gå från ord till handling i energieffektiviseringsarbetet.

Workshop om klimatanpassning (2011), Helsingborgs stad. En workshop hölls i samarbete med Helsingborgs stads arbetsgrupp för klimatanpassning. Syftet var att sprida engagemang och öka medvetenheten hos kommunens politiker och tjänstemän. Drygt 80 personer deltog från olika delar av kommunens verksamhet.

Klimatförändringar i fysisk planering - risker och möjligheter (2011), Kristianstad kommun. Tre workshops genomfördes för att titta på risker och möjligheter för Kristianstad i samband med ett förändrat klimat, kopplat till den fördjupade översiktsplanen. Projektet utgjorde en del i ett utvecklingsprojekt om verktyg för klimatanpassning. En metod för riskhantering och ett scenarioverktyg testades.

Masshantering med Leanmetoder (2011), Trafikverket. Projektorganisationen Flackarp-Arlöv kartlades med hjälp av Lean-metoder, för att se vilka processer som skulle kunna påverka masshanteringen. Syftet var att genom att skapa smidiga flöden av material, information och beslut kunna minska projektets klimatpåverkan.

Workshop om avfallshandlingens plats i kommunal planering (2009), Avfall Sverige. Uppdraget innebar att planera, genomföra och sammanställa resultatet av en workshop för handplockade medlemmar i

Avfall Sverige. Syftet var att fånga upp frågeställningar och problemområden kring avfallsfrågornas hantering i olika planeringsprocesser på kommunal nivå.

Moderatorsuppdrag

Efter att i många år ha agerat som moderator i olika sammanhang så bestämde jag mig under 2018 för att utveckla den delen av mitt erbjudande till mina kunder. Därför gick jag en kurs i att bli en bra moderator och har så smått börjat marknadsföra mig själv som moderator. Moderatorskapet ingår ofta som en del i ett uppdrag, men här presenterar jag några mer renodlade moderatorsuppdrag.

Storkseminarium 2018, Skånes ornitologiska förening

Förebygga avfall – inte en avfallsfråga! 2018, Almedalen, Hållbar Utveckling Skåne

Författarsamtal med Tomas Bannerhed, Kristianstads bokfestival, 2018 Kristianstads kommun

Tänk om plast 2018, Länsstyrelsen i Skåne län

Ledarskap

Sedan 2002 har jag haft möjlighet att utveckla min erfarenhet och kunskap om organisation och ledarskap. Under min anställning på Hässleholms kommun var jag en del av ledningsgruppen och ansvarig för att utveckla en mer målstyrd verksamhetsplanering. 2008-2013 arbetade jag som avdelningschef på Tyréns, där jag också fick en gedigen utbildning i ledarskap och coaching. Målstyrning och arbete med värdegrund har varit viktiga delar i ledarskapet. Det har också

innefattat både teori och praktik kring hur man på ett bra sätt skapar engagemang, struktur och resultat.

Från och med 2014 driver jag mitt eget konsultföretag.

Ett effektivt miljöarbete kräver bra organisatoriska förutsättningar. Ibland kan en åtgärd för att förbättra organisationen vara en förutsättning för minskad miljöpåverkan.

Yrkeserfarenhet

- Konsult och företagsledare, Marla Miljödialog AB 2014-
- Konsult, INDEA AB 2014
- Konsult och avdelningschef, Tyréns AB 2008-2013
- Miljöstrateg, Hässleholms kommun 2002-2008

- Miljösamordnare, Höörs kommun 2000-2002
- Handläggare av miljövårdsfond, Region Skåne 1999-2000
- Agenda 21-informatör och miljöutbildare, Lunds kommun 1994-1996

Styrelseuppdrag

Hässleholm Miljö AB 2011-2019
Marla Miljödialog AB 2014-

Högskoleutbildningar

- Miljökommunikation, SLU 2005
- Fil.mag. i biologi 1992-2000
- Praktisk pedagogik, Lärarhögskolan i Malmö 1993-1994
- Praktisk filosofi, Lunds Universitet 1991

Kurser

- Masterclass presentationsteknik, DI Akademi 2019
- Bli en bra moderator, Westander 2018
- Utvecklande ledarskap, INDEA 2014
- Processledning, INDEA 2013, 2014
- Positivt ledarskap, Tyréns 2012
- LCA-verktyg SimaPro, MiljöGiraff 2012
- Socialpsykologi, Folkuniversitetet 2011
- Lean Initiator, Plan Utbildning 2011
- Lean Service och tjänster, Plan Utbildning 2011
- Framgångsrik försäljning av miljöteknik till offentlig sektor, MILOU 2009
- Ledarskapsutbildning, Ugil Konsult 2008
- Klimat och energi i tillsynen, Miljösamverkan Skåne 2007
- Texter som når fram, skrivkurs, Språkvårdarna 2007